

* publicatie in de
Waterkampioen, juni '76

Bob van Kampen, uitgever/schipper:

een

leven op het w

'Als jochie van een jaar of dertien ging ik zomers vaak het weekeinde in mijn eentje naar Aalsmeer waar mijn jolletje lag. Daarmee zeilde ik dan de Ringvaart af naar de Braassem om zondags aan de wedstrijden van de zeilvereniging mee te doen. De nacht bracht ik dan door in een of andere kajuitboot, waarvan ik vermoedde dat de eigenaar dat weekeinde niet zou komen. Dat is altijd goed gegaan'. Het gezicht van de 68-jarige heer Van Kampen, roepnaam Bob, staat op 'vergenoegd'. Hij geniet van de herinneringen, zoals hij geniet van het leven.

'Aan die wedstrijden deden veel tuinders mee met originele grundeltjes. Daar moest ik met mijn jolletje tegen varen. Soms won je dan een prijs. Een beeld van gips van een halve meter hoog. Meestal stelde dat een vissersjochie voor met een grote kapiteinspet op het hoofd. Afschuwelijke dingen waren het, maar je was er natuurlijk wat trots op'.

Van Kampen vertelt graag over zijn lange leven als watersporter. Zeilde al heel vroeg en bemande als piepklein kereltje de boeier van zijn vader.

'Mijn familie deed veel aan de watersport en ik heb het geluk gehad een vrouw te trouwen die ook fanatiek was. Zo heb ik vele jaren van mijn leven op het water door kunnen brengen'.

De oom van Bob van Kampen, kortweg HCA genoemd, was al begin 1900 een uiterst actief watersporter. HCA voerde samen met de vader van Bob van Kampen de directie van de uitgeversmaatschappij Van Kampen en Zoon. Daarnaast werkte HCA zich op tot jachtontwerper en schreef hij het boek 'De Zeilsport'.

'Dat was de eerste uitgave op het gebied van de watersport van onze uitgeverij. Een allesomvattend werk, dat nog steeds herdrukken beleefden nog altijd in trek is. HCA werd ook de eerste hoofdredacteur van de Waterkampioen. Ergens achterin de jaren

twintig. Dat hoorde een bijbaan te zijn, maar hij wierp zich zo enthousiast op de Waterkampioen, dat de uitgeverij voor hem bijzaak werd'.

Toch is het niet HCA geweest die de uitgeverij Van Kampen zo'n grote naam heeft bezorgd op het gebied van de watersport. Die eer komt Bob toe, die als directeur van de uitgeverij menig idee omzette in een nieuw boek over de watersport.

Overigens doet Van Kampen over die rol wat vaag. Hij schrijft het grote aantal boeken over de watersport op naam van het watersportfonds dat na de oorlog binnen de uitgeverij is opgericht. Weigert ook met zoveel woorden te zeggen dat er wel boeken zijn uitgegeven waarvan economisch weinig viel te verwachten. Zegt alleen, dat er wel boeken zijn uitgegeven 'die binnen het totale pakket onmisbaar waren'.

Van Kampen is nu gepensioneerd, wat niet wegneemt dat hij nog steeds actief verbonden is aan de uitgeverij, die nu samenwerkt met De Standaard in Antwerpen. Hij is nu adviseur van 'zijn' bedrijf. Maakt van dat erbaantje veel meer dan strikt genomen van hem wordt verwacht. Beschouwt dat als normaal en niet iets waarover veel valt te vertellen.

Liever heeft Bob het over de watersport zelf. Over zijn belevenissen met zijn eerste echte schip, een pluut. Een eikehouten visserman die in de oorlog een winter heeft doorgebracht op de bodem van een sloot bij Kortenhoeve en daarvan een geweldige optater kreeg.

'Kok in Huizen heeft die pluut toen gerestaureerd. Hij gebruikte daarvoor hout dat hij van de Duitsers had gekregen om voor hen een grote botter helemaal op te knappen. 'Die botter komt niet klaar zo lang de Duitsers hier zijn', zei Kok toen tegen me. Mijn pluut kwam wel klaar. Een wonder-schoon schip, waarmee ik het varen met platbodems tot in de puntjes heb geleerd. De eerste jaren had ik name-

lijk geen motor in de pluut en dan moest je alles wel op het zeil doen. Later is er een Albinnetje in gekomen. En een kajuit erop'.

In het begin van de jaren vijftig besloten Van Kampen en zijn vrouw de pluut weg te doen om een tjalk te kopen. Dat was in dietijd heel wat. Het verbouwen van een tjalk tot jacht was toen nog nauwelijks bekend. Tjalken werden toen zelfs nog als zeilende vrachtaarders gebruikt, zij het door-gaans wel voorzien van een opdruktetje dat echter zo min mogelijk werd gebruikt, want dat kostte brandstof.

In 1951 zag Van Kampen in Sneek een prachtige tjalk voor de wal liggen. Via een makelaar ter plaatse kwam hij er achter dat de schipper, Johan de Vries, wel bereid was het schip te verkopen. Voor het toen niet geringe bedrag van 3500 gulden. Van Kampen er met vrouw en wijlen de oude heer Kersken, de jachtontwerper, naartoe. Ze zagen het meteen: het schip was prachtig gelijnd en in voortreffelijke staat. 'Een prachtige kop en kont', wist Kersken te vertellen.

De schipper kreeg zijn gevraagde 3500 gulden. In de vorm van vijf briefjes van honderd en drie briefjes van duizend. Met de eerste had hij geen moeite, maar de briefjes van duizend kende hij niet. En aangezien De Vries niet kon lezen en schrijven, kon hij onmogelijk zien wat die duizendjes precies voorstelden.

'Hij vroeg me wat die drie briefjes betekenden. Ik zei hem toen dat het duizendjes waren, waarop hij antwoordde: 'als mijnheer het zegt, zal het wel goed zijn'. Hij frommelde het geld weg en tekende het koopcontract. Met een kruisje'...

De tjalk is toen in Friesland voorzien van een opbouw volgens ontwerp van Kersken/Van Kampen. Daarna is het schip overgebracht naar Holland om verder te worden afgetimmerd. Zomer 1952, een jaar na de koop, zeilde de 'Ziet op u zelve' voor het eerst als jacht. Na 38 jaar als vrachtaarder

ater

- 1 De tjalk 'Ziet op u zelve' onder vol tuig.
- 2 Zo lag de 'Ziet op u zelve' in 1951 in Sneek, als vrachtaarder met een laadvermogen van ruim 31 ton. Het schip kostte toen 3500 gulden. De verbouwing tot jacht kostte een veelvoud van dat bedrag.
- 3 Nogmaals de tjalk als vrachtaarder voor de wal in 1951. Op de achtergrond zeilt een tjalk diep geladen voorbij. Nog maar 25 jaar geleden...

1

2

3

onder tuig te hebben gelegen. 'Uiteraard is er in de loop van de 25 jaar dat wij de 'Ziet op u zelve' nu hebben, nog veel aan het schip veranderd. De inrichting is geheel gewijzigd, er is tweemaal een nieuw tuig op gekomen en een jaar of zes geleden hebben we er een nieuwe Mercedes motor in laten zetten. Daarvoor voeren we de tjalk met een A-Ford uit 1930. Die motor heb ik, in de tijd dat ik de tjalk heb gekocht, bij een sloperij in Diemen op de kop getikt voor honderd gulden. De man die hem zou reviseren en inbouwen, kwam erachter dat er een barst in het motorblok zat. Zijn we terug gegaan naar die sloper. 'Gooi hem maar terug in het

weiland en neem een andere mee', zei die man. Dat is gebeurd en met die tweede A-Ford hebben we zo'n twintig jaar gedaan'. In Wartena - de Van Kampens hebben met de tjalk Nederland vele malen doorkruist - zijn ze eens de eerste eigenaar van het schip tegengekomen. 'Hij herkende de tjalk direct, ondanks het feit dat de naam een keer is veranderd en dat het schip inmiddels tot jacht was verbouwd. Die oude schipper vertelde dat hij de tjalk in 1914 heeft laten bouwen onder de naam 'Twee gebroeders'. De bouwer was Bijlsma in Wartena, een bedrijf dat nog steeds bestaat. Het schip heeft

indertijd 2100 gulden gekost, compleet met bijboot. De originele meetbrief heb ik er nog bij'. 'De 'Ziet op u zelve' is altijd een goede en snelle zeiler geweest. Bij Galamadammen is mij eens verteld hoe de vroegere schipper, Johan de Vries, daar voorbij placht te komen. Vroeger was daar een draaibrug en De Vries ging dan op het voordek staan met touwen aan zijn benen gebonden. Via wat blokken had hij die touwen aan het roer vastgemaakt. Zo zeilde hij in zijn eentje het schip door de brug. Hij kon dan zelf voorop het klompje pakken om het bruggeld te voldoen.' 'In Hoorn hebben we in '56 of '57 (de echtelieden kunnen het op dit punt niet helemaal eens worden) de prachtige klik gekocht die nu op het roer zit. Vroeger zat er een geschilderde klik op de tjalk, maar deze is voorzien van schitterend snijwerk. Die klik is afkomstig van de houten tjalk 'De Hoop' die in 1873 is gebouwd. Dat schip voer turf op 's Graveland. Brandstof voor de vele wasserijen daar. De 'De Hoop' bestond natuurlijk al lang niet meer, maar we kwamen een schipper tegen die de klik bezat. Hij wou er 20 gulden voor hebben en ik bood hem 15 gulden. Na een fles jenever en langdurig gepraat, kreeg ik die klik voor f 17,50.' 'Die klik was mooi, maar er zaten tientallen lagen verf op. Toen we hem voorzichtig kaal haalden, bleek er veel

Teake v. der Schaaf

4

mend. Voor haar hoeft de 'Ziet op u zelve' helemaal niet weg. 'Stel je voor dat je dan met zo'n motorboot langs vaart en je ziet je eigen tjalk liggen. Dat gaat je niet in je koude kleren zitten. Zeker niet als het schip er niet netjes bij ligt. Nee, ik zal er nog lang aan moeten wennen. Het idee dat de tjalk van een ander zal zijn.' Voor de Van Kampen's staat dan ook vast, dat de nieuwe eigenaar het schip waard zal moeten zijn. 'Ik laat nog liever een stuk van de prijs vallen als het schip daardoor in goede handen terecht komt, dan dat ik een topprijs krijg van iemand die de 'Ziet op u zelve' niet goed zal onderhouden en beveren'...

Willem Leniger

4 **H. C. A. van Kampen, oom van de uitgever/schipper Bob van Kampen, was de eerste hoofdredacteur van de Waterkampioen.**

5 **Bob van Kampen in de ruime en gezellige kajuit van de 'Ziet op u zelve'.**

meer snijwerk aan te zitten dan we eerst hadden kunnen zien. Hij was nog veel mooier dan we dachten.'

De Van Kampen's hebben alles bij elkaar zo'n 12½ jaar aan boord van de 'Ziet u zelve' vertoeft. Per jaar woonden zij zes of meer maanden aan boord. Van Kampen reisde dan heen en weer tussen het schip en zijn werk. Bleef soms ook wel doordeweeks in Amsterdam, wanneer het schip voor een walletje bij Grouw lag.

'Dan zat Sjaantje (mevrouw Van Kampen, WL) door de weeks in haareentje aan boord. Met de hond. Zij heeft ook altijd 75 procent van het onderhoud gedaan. Schilderde dat het een lieve lust was, krabde lak af en deed zelfs het zwaarste werk. Het schip zag er altijd schitterend uit'.

Ook nu vertoeven de Van Kampen's nog lange zomers aan boord van de tjalk. Maar helemaal zoals vroeger is het niet meer.

'Wij worden zo langzamerhand toch te oud om een dergelijk schip nog te kunnen varen en onderhouden. Je hebt nu altijd bemanning nodigen dat is niet zo gemakkelijk. Onze vrienden worden ook een dagje ouder en jon-

gere mensen gaan niet zo graag mee met die 'oudjes'. We liggen tegenwoordig meer stil dan dat we varen en van zeilen komt nauwelijks meer iets.' Van Kampen overweegt dan ook al geruime tijd afscheid te gaan nemen van de 'Ziet op u zelve'. Hij denkt er over een motorboot te kopen. Niet zomaar een motorboot, maar een oud schip. Een schip met karakter.

'Met een motorboot kunnen we gemakkelijker varen. Dan kan je er ook samen nog op uit trekken. Dat is een belangrijk voordeel. Aan de andere kant zet je een schip waarmee je zoveel hebt beleefd niet zomaar aan de kant. Maar ik ben bang dat het moet gebeuren'.

'Wij lopen al een paar jaar rond met het idee de tjalk te verkopen en een gemakkelijker te beveren schip ervoor in de plaats te nemen. Het zal er eens van moeten komen, maar voorlopig maken we er geen haast mee. Staan we niet op springen om de tjalk maar aan de eerste de beste weg te doen. Het schip zal echt in goede handen terecht moeten komen, anders hoeft het niet'.

Mevrouw Van Kampen knikt instem-

5